

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра початкової та дошкільної освіти

Затверджено

На засіданні кафедри початкової та
дошкільної освіти
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2023 року)

Наталія МАЧИНСЬКА

Силабус з навчальної дисципліни
«Основи інформаційної грамотності учнів початкової школи»,
що викладається для здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 013 Початкова освіта

Назва дисципліни	Основи інформаційної грамотності учнів початкової школи
Адреса викладання дисципліни	вул. Туган-Барановського, 7, м. Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти Кафедра початкової та дошкільної освіти
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта
Викладач дисципліни	Луцинська Олена Володимирівна, доктор філософії, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти
Контактна інформація викладача	olena.lushchynska@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання з дисципліни відбуваються	доц. Луцинська О.В.: щочетверга – 15:10-16:10 год (вул. Туган-Барановського, 7, м. Львів, ауд. 210)
Сторінка курсу	Основи інформаційної грамотності учнів початкових класів - Факультет педагогічної освіти (lnu.edu.ua)
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Основи інформаційної грамотності учнів початкової школи» є вибірковою дисципліною для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта, яка викладається в VII і VIII семестрах в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Зміст навчальної дисципліни побудовано таким чином, щоб здобувачі вищої освіти оволодівали необхідними компетентностями для формування інформаційної грамотності учнів початкових класів.
Мета та цілі дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни є формування в учнів критичного мислення, вміння розпізнавати фейки, маніпуляції і використовувати інформаційні технології і спілкуватись у соціальних мережах.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: <ol style="list-style-type: none"> 1. Антонова О.П. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: використання інформаційно-комунікаційних технологій у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти.- Режим доступу до документа: Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: використання інформаційно-комунікаційних технологій у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти» (авт. Антонова О. П.) (imzo.gov.ua) 2. Гущина Н.І. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: використання інформаційно-комунікаційних технологій у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти.- Режим доступу до документа: (imzo.gov.ua) 3. Доценко С. О., Ворожбит-Горбатюк В. В., Собченко Т. М. Навчально-методичний посібник «Онлайн-безпека учасників освітнього процесу в умовах дистанційного і змішаного навчання».- Режим доступу: lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpraytsivnykiv/NMP_Onlain-bezpeka_v_umovakh_dystantsiinoho_i_zmishanoho_navchannia_(Dotsenko_S.,_Vorozhbit_V,_Sobchenko_T).pdf 4. Луцинська О.В. Формування інформаційно-комунікаційної куль-

	<p>тури майбутніх учителів початкових класів у процесі професійної підготовки: монографія / За наук. ред. канд. пед. наук, доц. Л.О. Ковальчук. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 340 с</p> <p>5. Трипольська О. О., Блізнякова О. А., Вовк О. В., Єрмоленко С. В., Лебідь О. Г., Обуховська О. І., Овчаренко І. М. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: організація дистанційного і змішаного навчання у початковій школі».- Режим доступу: NMP_NUSH_Nova_Ukrainska_Shkola_Organizaciya_distanciynogo_i_zmishanogo_navchanna_u_pochatkoviy_shkoli_(Trypolska_ta_inshi).pdf (imzo.gov.ua)</p> <p>6. Тулбокс уроків медіаграмотності для вчителів (medialiteracy.org.ua)</p> <p>7. Драми довкола реклами. Як реклами потрапляє в наші голови / Еріка Файві; переклад з англ. Ірина Шувалова, Мар'яна Шувалова – Львів : Видавництво Старого Лева, 2022. – 72 с.</p> <p>Інформаційні ресурси і курси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Цифрові інструменти (padlet.com) • https://www.youtube.com/watch?v=UOBPMmeSN5I&list=PL_zDp5rG6HqtJlaAaao-WZNgPWYYDLymZ&index=11&pp=iAQB • https://youtu.be/gr1Z8M2VcUY?si=SUaAK55LT7PJUsKy • https://youtu.be/dglYe18Bk9A?si=P1Ut1BwXaJ899ikB • Інформаційна безпека (prometheus.org.ua) • Цифровий маркетинг (prometheus.org.ua) • Інформаційна гігієна. Як розпізнати брехню в соцмережах, в інтернеті та на телебаченні (prometheus.org.ua) • EdEra – online education studio Учителі в курсі (ed-era.com) • Program mediaorostir 2017.pdf (aup.com.ua) • 2017_Pochatkova_school.pdf (aup.com.ua)
<p>Обсяг курсу</p>	<p>64 години аудиторних занять. З них 32 години лекцій, 32 години практичних занять та 26 годин самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>У результаті вивчення курсу здобувач вищої освіти має набути загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. (ЗК-1) - здатність планувати та управляти часом. (ЗК- 2) - здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так письмово. (ЗК- 4) - базові знання основ філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності. (ЗК- 8) - здатність до використання інформаційно-комунікаційних технологій і засобів. (ЗК-10) <p>Бакалаври спеціальності 013 «Початкова освіта» повинні мати сформовані фахові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - технологічна (здатність втілювати поставлену мету за відомими алгоритмами, тобто фахівець виступає як структурний елемент (ланка) певної технології). (ФК- 2)

	<ul style="list-style-type: none"> - прогностична (здатність на основі аналізу визначити напрямок своєї діяльності, її конкретні цілі й завдання на кожному етапі навчально-виховної роботи, передбачити кінцевий результат). (ФК-4) - проектувальна (здатність і готовність здійснювати цілеспрямовану послідовність дій щодо синтезу систем або окремих її складових, розробку документації, яка необхідна для втілення та використання об'єктів і процесів; вміння проектувати, конструювати і моделювати педагогічні ситуації). (ФК- 6) - інформаційна (здатність будувати систему інформаційних ресурсів з предметів, необхідну для формування засад освітньої діяльності. Уміння на основі отриманої інформації формувати комплексні аналітичні висновки, здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті освітнього завдання або проблем, що вирішуються. (ФК-10) - здатність до використання інноваційних методик та інформаційно-комунікаційних технологій у системі початкової освіти. (ФК-12) <p>На завершення курсу студенти мають здобути такі програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2) грамотно висловлюватися в усній та писемній формі, використовувати мову професійного спілкування, пояснювати й характеризувати факти і явища довколишньої дійсності державною мовою (ПРН-2); - 5) розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях (ПРН -5); - 6) критично аналізувати й оцінювати чинну освітню політику країни, соціально -політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях (ПРН -6); - 8) практикувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин (ПРН -8); - 11) організувати проектувальний процес під час фахової діяльності в початковій школі. (ПРН -11); - 16) конструювати процес та результат роботи в початкових класах в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки (ПРН -16); - 19) використовувати інноваційно -комунікаційні технології у системі початкової освіти (ПРН -19).
Ключові слова	Цифрова компетентність, інформаційна грамотність, інформаційна безпека, медіа, маніпуляції, цифрові сліди, мобільні додатки
Формат курсу	Очний/заочний
	Проведення лекцій, семінарських занять та консультацій для підвищення результативності навчально-професійної діяльності здобувачів вищої освіти
Теми	Представлено у схемі*
Підсумковий контроль, форма	Залік у VII семестрі.

Пререквізити	Вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на компетентностях, сформованих у процесі вивчення дисциплін циклу професійної та практичної підготовки (Дидактика, Основи викладання інформатичної освітньої галузі, Методика викладання інформатичних технологій, Інструментальні і педагогічні засоби навчання), необхідних для осмислення значущих питань використання сучасних цифрових технологій в освітньому процесі.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, проблемно-пошуковий, інформаційний, ігровий, дискусія, методи активного навчання, діалогічні, монологічні.
Необхідне обладнання	Під час викладання навчальної дисципліни використовуються загально вживані програми та операційні системи.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <p>Залік:</p> <p>практичні/самостійні: 100% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 100 (практичні заняття передбачають виконання системи завдань, адекватність та повнота розв'язання яких оцінюються максимально 5-ма балами.</p> <p>змістові модулі – 1-2 змістовий модуль (90 балів), тестові та відкриті запитання за рівнями складності (10 балів).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що завдання самостійної роботи до кожної теми, виконані здобувачами вищої освіти, будуть їхніми оригінальними міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є обов'язковим складником навчання.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу з навчальної дисципліни перевіряється шляхом усного опитування, поточного програмованого контролю знань, оцінки умінь аналізувати проблемні ситуації. Водночас обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність здобувача вищої освіти під час занять; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх запланованих видів навчальної роботи.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Зарахування результатів навчання, здобутих в неформальній і інформальній освіті</p> <p>Результати навчання, здобуті у неформальній та інформальній освіті з даного курсу зараховуються відповідно до Порядку визнання у Львівському національному університеті імені Івана Франка результатів</p>

	навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті. Оцінюються результати відповідною кількістю балів, яку визначено для конкретної теми чи змістового модуля цієї програми.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

*Схема навчальної дисципліни**

T	Тема, план, короткі тези	Література. Ресурси в Internet	Практичне заняття
1	Тема 1. Цифрова компетентність здобувачів початкової ланки освіти. Цифрове суспільство та трансформація освіти. Кібербезпека в цифровому світі. ІТ -студії. Оновлена інформатика.	Основна література: [1; 2; 3; 5; 6] Интернет ресурси: <u>Цифрові інструменти (padlet.com)</u>	Тема 1. Цифрова компетентність в Новій українській школі Завдання на платформі MOODLE
2	Тема 2. Інформація і медіа. Вплив інформації на людину. Перевірка інформації. Маніпуляції та фейки в медіа. Фактчекінг/ фейк чи маніпуляція: як відрізнити? Як перевіряти інформацію.	Основна література: [1; 2; 3; 5; 6] Интернет ресурси: <u>Цифрові інструменти (padlet.com)</u>	Тема 2. Інформація і маніпуляції Завдання на платформі MOODLE
3-4	Тема 3-4. Інформаційна грамотність і безпека в інтернеті. Як захиститися від інформаційних маніпуляцій під час війни. Як і навіщо розвивати навички критичного споживання інформації. Цифрові сліди. потенційні ризики та інформаційна грамотність.	Основна література: [1; 2; 3; 5; 6] Интернет ресурси: <u>Цифрові інструменти (padlet.com)</u>	Тема 3-4. Інформаційна грамотність і безпека в інтернеті. Завдання на платформі MOODLE
5	Тема 5-6. Комунікація та безпечна взаємодія в цифровому суспільстві. Ризики в соціальних мережах: як оцінити й запобігти? Безпечна комунікація: як вибрати месенджер? Безпечне поводження з паролями: які правила? Потенційні ризики онлайн-мережах. Facebook та онлайн-медіа. Боти у Facebook. Зір даних і правила безпеки. Шахрайства в цифрову еру. Як працюють та заробляють онлайн-медіа. Як розрізнити об'єктивне медіа та сайт-сміттярку. Телебачення, Google, YouTube, Вікіпедія. Маніпуляції. Viber, Telegram. Безпека у месенджерах.	Основна література: [1; 2; 3; 5; 6] Интернет ресурси: <u>Цифрові інструменти (padlet.com)</u>	Тема 5-6. Потенційні ризики в онлайн-мережах. Завдання на платформі MOODLE

7	Тема 7. Телефони та інші пристрої у повсякденному житті школярів. Небезпеки і ризики використання гаджетів. Мобільні додатки. Мобільні додатки батьківського контролю. Екранний час. Цифровий добробут.	Основна література: [1; 2; 3; 5; 6] Інтернет ресурси: <u>Цифрові інструменти (padlet.com)</u>	Тема 7. Телефони: дозволити неможливо заборонити. Завдання на платформі MOODLE
8-10	Тема 8-10. Реклама. Прихована реклама. Маніпуляція в рекламі. Секрети просування. Вплив реклами на мозок. Ваш цифровий слід. Інтернет-маркетинг. Рекомендації для учасників освітнього процесу щодо організації роботи за комп'ютером без шкоди для здоров'я. Створення візуального медіапродукту.	Основна література: [1; 2; 3; 5; 6] Інтернет ресурси: <u>Цифрові інструменти (padlet.com)</u>	Тема 8-10. Реклама і прихована реклама. Завдання на платформі MOODLE
11	Тема 11. Інформаційне поле під час війни. Інфополе. Українські й іноземні медіа. Російська пропаганда, інструменти ворога.	Основна література: [1; 2; 3; 5; 6] Інтернет ресурси: <u>Цифрові інструменти (padlet.com)</u>	Тема 11. Інформаційне поле під час війни. Завдання на платформі MOODLE
12	Тема 12. Методика формування інформаційної грамотності в учнів початкових класів. Форми і методи формування інформаційної грамотності. Засоби цифрових технологій на уроках у ПШ. Аналіз програм для вивчення медіаграмотності.	Основна література: [1; 2; 3; 5; 6] Інтернет ресурси: <u>Цифрові інструменти (padlet.com)</u>	Тема 12. Методика формування інформаційної грамотності в учнів початкових класів. Завдання на платформі MOODLE
13-14	Тема 13.-14. Реалізація проєктів з використанням цифрових технологій. Підготовка підкастів, тік-ток лабораторій, освітніх каналів.	Основна література: [2; 3; 4; 5; 6; 8] Інтернет ресурси: <u>Цифрові інструменти (padlet.com)</u>	Тема 13.-14. Реалізація проєктів з використанням цифрових технологій. Завдання на платформі MOODLE
15-16	Тема 15.-16. Впровадження цифрових інструментів, додатків для формування цифрової грамотності. Мобільні додатки для учнів початкових класів природничого, математичного, мовного напрямків. Створення візуального медіапродукту. Створення аудіо- чи відеозапису (аудіокниги, трейлера тощо).	Основна література: [2; 3; 4; 5; 6; 8] Інтернет ресурси: <u>Цифрові інструменти (padlet.com)</u>	Тема 15.-16. Впровадження цифрових інструментів, додатків для формування цифрової грамотності. Завдання на платформі MOODLE

